

Státní závěrečná zkouška z výtvarné výchovy

Studijní program Učitelství pro mateřské školy

Pro státní závěrečnou zkoušku je třeba zpracovat studentské portfolio a připravit se na odbornou diskusi, jejíž směr určuje vylosovaná otázka. Následující text se podrobněji věnuje oběma těmto bodům.

A, Portfolio ke státním závěrečné zkoušce

B, Seznam otázek ke státní závěrečné zkoušce

....

A, Portfolio ke státním závěrečné zkoušce

Studenti/studentky předkládají ke státní závěrečné zkoušce z výtvarné výchovy portfolio, které má následující skladbu. Toto portfolio je třeba odevzdat s týdenním předstihem na níže uvedený e-mail a v den zkoušky jej přinést s sebou ve fyzické podobě. Kontaktní osoba pro komunikaci a pro případné doplňující otázky, které mohou vzniknout vzhledem k individuálnímu charakteru práce (např. možnost prezentace části práce v prostoru budovy fakulty, apod.) adresujte na e-mail: helena.kafkova@pedf.cuni.cz a do předmětu e-mailu uveďte prosím „SZZ – portfolio“.

Portfolio prezentuje profil studentky/studenta jako učitelky/učitele se zaměřením na výtvarnou výchovu.

Obsahuje tyto volitelné složky:

- Vlastní výtvarná tvorba
- Vlastní pedagogická tvorba

Tyto povinné složky:

- Výtvarná řada – závěrečný úkol
- Studované oborové souvislosti
- Studovaná literatura
- Absolvované kurzy

Na začátku portfolia je zařazená výtvarná řada - závěrečný úkol, který studentka/student předkládá jako doklad své pedagogické připravenosti na vedení výtvarných činností v mateřské škole. Tato řada je strukturovaná do předepsaných kategorií, realizovaná a reflektovaná, a to alespoň v malé skupině dětí předškolního věku. Důležité je, aby studentka/student byla schopná/schopný objasňovat smysl realizovaných výtvarných činností ve vztahu ke vzdělávacím záměrům.

Složka „Vlastní výtvarná tvorba“ obsahuje výtvarnou tvorbu za dobu studia, případně i starší, a stručnou reflexi jejího vývoje.

Složka „Vlastní pedagogická tvorba“ obsahuje dokumentaci a reflexi vedení jednoho dítěte nebo skupiny dětí za delší období, a dále pedagogické pokusy realizované buď v rámci praxí (ty lze zařadit také do jiné složky), nebo mimo ně.

Složka „Studované oborové souvislosti“ obsahuje reflexe navštívených výstav a všeobecně reflektuje kontakty studentky/studenta se souvislostmi výtvarného oboru (architektura, design...).

Složka „Studovaná literatura“ předkládá zápisky studentky/studenta k odborné literatuře z výtvarného oboru, které prostudovala/prostudoval. Předpokládáme, že ke státní závěrečné zkoušce se studenti připravují četbou odborných knih a článků, nikoli studiem otázek shromážděných od jiných studujících.

Složka „Absolvované kurzy“ obsahuje seminární práce, které studentka/student vypracovala/vypracoval v rámci předmětů ve svém studijním plánu.

Portfolio slouží jako podklad pro odpovídání na teoretické otázky – studentka/student k němu přechází od teoretické diskuse. Otázky pro teoretickou část jsou postaveny tak, aby to bylo možné.

Celkovým uspořádáním – střídáním obrazu a textu a grafickou úpravou předkládaného portfolio má studentka/student doložit také svoji znalost zásad a prostředků prezentace.

B, Seznam otázek ke státní závěrečné zkoušce

Studenti/studentky předkládají kvalifikovaný, odborným studiem podložený a argumentovaný názor, kterým odpovídají na následující otázky:

1. Proč by měl učitel s dětmi navštěvovat galerii? Je galerijní a muzejní edukace vůbec přínosná?
opěrné body: vlastní zkušenost s návštěvami expozic, edukačním programem
2. Je potřeba plánovat a hodnotit výtvarné činnosti dětí v předškolním věku?
opěrné body: didaktické kategorie
3. Má se učitel při práci s dětmi zaměřit na tu techniku, kterou zvládá nejlépe?
opěrné body: cíle VV, typologické inklinace; členění výtvarných médií
4. Je výtvarná výchova v evropském kontextu odjakživa dodnes chápána jako výcvik v technikách?
opěrné body: pojetí výtvarné výchovy; činnosti ve výtvarné výchově
5. Patří do oborového kontextu výtvarné výchovy jen umění?
opěrné body: design, popkultura, oborový kontext a výtvarná otázka
6. Patří současné umění do učitelské praxe, nebo se má učitel držet starých klasiků?
opěrné body: aktualita a relevance uměleckého díla, současná knižní tvorba, zkušenost s NG
7. Je pravda, že umění se nedá racionálně rozumět, a že kdo umění nedělá, nemůže děti ke vztahu k umění vést?
opěrné body: koncepce umělce; jazyk umění

8. Je výtvarná výchova především věc tvoření, a je tedy hlavně pro tzv. „šikovné“ děti, nebo je to jinak?
opěrné body: činnosti ve výtvarné výchově, současné pojetí výtvarné výchovy
9. Je potřeba tvořit portfolia, nebo stačí nástěnky?
opěrné body: vývoj dětské tvorby, „krize“ dětského výtvarného projevu, formativní hodnocení
10. Je pravda, že bez líbivé dětské výtvarné práce není výtvarná činnost učitele hodnotná?
opěrné body: emocionální percepce, činnosti ve výtvarné výchově, kvalifikovanost hodnocení, argumenty v komunikaci učitele s rodiči
11. Kreslí se tužkou, maluje se štětcem? Vztah vizuálně obrazných a materiálně technických realizačních prostředků.
opěrné body: výtvarný jazyk a jeho realizační možnosti, funkčnost jazyka a výtvarného média ve vztahu k úkolu
12. Abstrakce není pro děti předškolního věku.
opěrné body: vývoj dětského výtvarného projevu, figurace a abstrakce, jazyk výtvarného umění